

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۲۰۵ باری ہومی و محلی ایران

مؤلف:

سیدامین دقان

اکرم زارع

نسرین زارع

محبوبہ جعفر پور

طیبہ پورزین العابدین

عنوان و نام پدیدآور	۲۰۵ بازی بومی و محلی ایران / مولفین: سیدامین دهقان ... [و دیگران].
مختصات نشر	تهران: میعاد اندیشه ، ۱۳۹۸.
مختصات ظاهری	ص. ۱۴۶.
شابک	978-622-231-043-1 : ۱۵۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	مولفین: سیدامین دهقان، اکرم زارع، نسرين زارع، محبوبه جعفرپور، طيبه پورزين العابدین.
عنوان گسترده	دويستو پنج بازی بومی و محلی ایران.
موضوع	بازی‌ها -- ایران
موضوع	Games -- Iran
موضوع	بازی‌های کودکان ایرانی
موضوع	Children's games, Iranian*
موضوع	دهقان بنادکی، سیدامین، ۱۳۷۵ -
موضوع	GV۶۵۷
موضوع	۷۹۶/۰۹۵۵
موضوع	۵۷۰۰۴۹۲
موضوع	لی

عنوان کتاب: ۲۰۵ بازی بومی و محلی ایران

مولفین: سیدامین دهقان ، اکرم زارع ، نسرين زارع ، محبوبه جعفرپور ، طيبه پورزين العابدین

ناشر: میعاد اندیشه

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۸

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۵۰/۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸ - ۶۲۲ - ۲۳۱ - ۰۴۳ - ۱

همه ی حقوق مادی و معنوی این اثر برای مولفین محفوظ است.

تکثیر و انتشار این اثر به هر صورت، از جمله بازنویسی، فتوکپی، ضبط الکترونیکی و ذخیره در سیستم های بازیابی و پخش، بدون دریافت مجوز کتبی و قبلی از مولفین به هر شکلی ممنوع است.

این اثر تحت حمایت «قانون حمایت از حقوق مولفان، مصنفان و هنرمندان ایران» قرار دارد.

فهرست

مقدمه.....	۱۳
۱-بازی آسیب جرخ.....	۱۴
۲-بازی الک دولک.....	۱۴
۳- بازی الختر (خروس جنگی).....	۱۵
۱-بازی بالا بلندی.....	۱۶
۵-بازی بیل.....	۱۶
۶-بازی تاربان.....	۱۷
۷-بازی ترنا بازی (بند بازی).....	۱۷
۸-بازی ترکه بازی (چوب بازی).....	۱۸
۹-بازی تنور گرمه.....	۱۹
۱۰-بازی جورابین.....	۱۹
۱۱-بازی جوزان.....	۲۰
۱۲-بازی دال پلان.....	۲۰
۱۳-بازی زو (کبیدی).....	۲۱
۱۴-بازی سوارکاری و ناختن اسب.....	۲۲
۱۵-بازی شاه وزیر.....	۲۲
۱۶-بازی شتر سواری.....	۲۳
۱۷-بازی آدیل مانج (پنجره بازی).....	۲۴
۱۸-بازی عمو زنجیراف.....	۲۴
۱۹-بازی قیقاج.....	۲۵
۲۰-بازی کش بازی.....	۲۵

- ۲۶- بازی کشتی چوخه..... ۲۶
- ۲۷- بازی کشتی لوجو..... ۲۷
- ۲۸- بازی کلاه بران..... ۲۸
- ۲۸- بازی کوشک ملاق..... ۲۸
- ۲۹- بازی لافند بازی..... ۲۹
- ۳۰- بازی خر سوز (خر پلیس)..... ۳۰
- ۳۱- بازی نجات بازی..... ۳۱
- ۳۱- بازی و می..... ۳۱
- ۳۲- بازی هشتک..... ۳۲
- ۳۲- بازی یه قل دول..... ۳۲
- ۳۳- بازی ارهنگ ارهنگ..... ۳۳
- ۳۴- بازی استخوان مهتاب..... ۳۴
- ۳۴- بازی بشین و پاشو..... ۳۴
- ۳۴- بازی بیست سوالی..... ۳۴
- ۳۵- بازی تاپ تاپ خمیر..... ۳۵
- ۳۵- بازی دستمال پستی..... ۳۵
- ۳۶- بازی ریگک..... ۳۶
- ۳۷- بازی ۹ ریگک..... ۳۷
- ۳۸- بازی اتل مثل توتوله..... ۳۸
- ۳۹- بازی استوپ هوایی..... ۳۹
- ۴۰- بازی اسم فامیل..... ۴۰
- ۴۱- بازی الک دولک..... ۴۱

۲۰۵ بازی بومی و محلی ایران ♦ ۵

- ۴۴-بازی ایکس-او..... ۴۲
- ۴۵-بازی پانتومیم..... ۴۲
- ۴۶-بازی پینوکیو..... ۴۳
- ۴۷-بازی تخم مرغ بازی، توپ بازی، توپ جراحی، تله بازی..... ۴۳
- ۴۸-بازی رنگها..... ۴۴
- ۴۹-بازی سبک، کاغذ، قیچی..... ۴۴
- ۵۰-بازی شکر پنیر..... ۴۵
- ۵۱-بازی شمع تل پرواز..... ۴۶
- ۵۲-بازی شیشه بازی، شور، فرشته، طناب کشی، طناب بازی، عمو زنجیراف..... ۴۶
- ۵۴-بازی قلعه..... ۴۹
- ۵۵-بازی کبدي با یک پا..... ۵۰
- ۵۶-بازی کلاغ بر..... ۵۱
- ۵۷-بازی گانه..... ۵۲
- ۵۸-بازی گاو گوسال..... ۵۲
- ۵۹-بازی گردو شکستم..... ۵۳
- ۶۰-بازی گرگم به هوا (گرگم گله میبرم)..... ۵۳
- ۶۱-بازی گل یا پوچ..... ۵۴
- ۶۲-بازی گوشه بازی (طناب بازی)..... ۵۴
- ۶۳-بازی لی لی..... ۵۵
- ۶۴-بازی لی لی حوضک..... ۵۶
- ۶۵-بازی نون بیار کباب ببر..... ۵۶
- ۶۶-بازی نمایشی..... ۵۷

- ۵۷..... ۶۷-بازی وسطی
- ۵۸..... ۶۸-بازی هپ هپ
- ۵۹..... ۶۹-بازی چلیک مارکا
- ۵۹..... ۷۰-بازی رزین کا
- ۶۰..... ۷۱-بازی ریسمان بازی
- ۶۰..... ۷۲-بازی گرجنگی
- ۶۰..... ۷۳-بازی سوچلا یا شکار به روش سنتی در آب بندان
- ۶۱..... ۷۴-بازی دستنی به روش روز دما
- ۶۱..... ۷۵-بازی اسک بازی
- ۶۲..... ۷۷-بازی خرسک بازی
- ۶۲..... ۷۸-بازی نونونو هل مهلو
- ۶۳..... ۷۹-بازی ماجلوس
- ۶۳..... ۸۰-بازی جوگو
- ۶۴..... ۸۱-بازی طناب کشی
- ۶۵..... ۸۲-بازی ترشی بازی
- ۶۵..... ۸۳-بازی قلان
- ۶۶..... ۸۴-بازی جَوَزَر (چوب طلائی)
- ۶۷..... ۸۵-بازی قاجان یا قمچان
- ۶۸..... ۸۶-بازی ازنگه شیر
- ۶۸..... ۸۷-بازی انگور بازی
- ۶۸..... ۸۸-بازی بندک سرگو
- ۶۹..... ۸۹-بازی جو به جو

- ۹۰-بازی حموم ما مورچه داره..... ۶۹
- ۹۱-بازی دار بازی..... ۷۰
- ۹۲-بازی سک سکنا..... ۷۰
- ۹۳-بازی شنبه یکشنبه..... ۷۰
- ۹۵-بازی گل از توته..... ۷۱
- ۹۶-بازی مشاره..... ۷۱
- ۹۷-بازی قوطی کبریت..... ۷۲
- ۹۸-بازی پاس به قال..... ۷۳
- ۹۹-بازی منج..... ۷۳
- ۱۰۰-بازی حدس بزن..... ۷۴
- ۱۰۱-بازی جوزو..... ۷۴
- ۱۰۲-بازی کلو رونکی..... ۷۵
- ۱۰۳-بازی پنج قاچی..... ۷۶
- ۱۰۴-بازی گوم زایس..... ۷۷
- ۱۰۵-بازی نتور..... ۷۷
- ۱۰۶-بازی کوشک صلاح..... ۷۸
- ۱۰۷-بازی دار، دارو..... ۷۹
- ۱۰۸-بازی خرمن چوش..... ۷۹
- ۱۰۹-بازی اجل مچلو، گله حالو مرده ره، کی می چرو..... ۸۰
- ۱۱۰-بازی ستاره شیب شیب..... ۸۰
- ۱۱۱-بازی کرو..... ۸۱
- ۱۱۲-بازی ترفه بازی..... ۸۲

- ۸۲..... ۱۱۳- بازی سه پر
- ۸۳..... ۱۱۴- بازی گوی بازی
- ۸۳..... ۱۱۵- بازی کور و گردله
- ۸۴..... ۱۱۶- بازی خرمن چوش
- ۸۴..... ۱۱۷- بازی تَلَاور کُنی
- ۸۶..... ۱۱۸- بازی کَر دَر کِی
- ۸۷..... ۱۱۹- بازی دال پلو
- ۸۸..... ۱۲۰- بازی بل زر
- ۸۹..... ۱۲۱- بازی تیک تیک
- ۸۹..... ۱۲۲- بازی جفتو
- ۹۰..... ۱۲۳- بازی هراز کُنی
- ۹۰..... ۱۲۴- بازی ابو، امج جیم
- ۹۱..... ۱۲۵- بازی اروبع
- ۹۱..... ۱۲۶- بازی بَر دَبَر دَر کِی
- ۹۲..... ۱۲۷- بازی تشک بازی
- ۹۲..... ۱۲۸- بازی تیرلش بازی
- ۹۲..... ۱۲۹- بازی داداری پوداری دو تا بیار
- ۹۳..... ۱۳۰- بازی طناب بازی
- ۹۳..... ۱۳۱- بازی گال
- ۹۴..... ۱۳۲- بازی یزله
- ۹۴..... ۱۳۳- بازی بازیواوستا و شاگرد
- ۹۵..... ۱۳۴- بازی خلورتانی

۲۰۵ بازی بومی و محلی ایران ♦ ۹

- ۱۳۵-بازی هه ملوقوانی ۹۶
- ۱۳۶-بازی کلوریزان ۹۷
- ۱۳۷-بازی هیلکه مارانی ۹۷
- ۱۳۸-بازی خرمایله ۹۸
- ۱۳۹-بازی کتک پرانی ۹۹
- ۱۴۰-بازی مَکله زری ۹۹
- ۱۴۱-بازی چنّت بازی ۱۰۰
- ۱۴۲-بازی لولو با ۱۰۱
- ۱۴۳-بازی دفتر بازی ۱۰۱
- ۱۴۴-بازی اوستا غلوم ۱۰۲
- ۱۴۵-بازی کیه کیه در میزنه ۱۰۲
- ۱۴۶-بازی بوجیکا ۱۰۳
- ۱۴۷-بازی گاو دارم ۱۰۳
- ۱۴۸-بازی تشله ۱۰۴
- ۱۴۹-بازی تشله وجبی ۱۰۶
- ۱۵۰-بازی کلورونکی ۱۰۶
- ۱۵۱-بازی پنج سنگ (پش داش) ۱۰۷
- ۱۵۲-بازی کله وروانک ۱۰۷
- ۱۵۳-بازی سه ریگک ۱۱۰
- ۱۵۴-بازی افتاب مهتاب ۱۱۱
- ۱۵۵-بازی استپ هوایی ۱۱۱
- ۱۵۶-بازی جیجه خروس ۱۱۲

- ۱۱۳ ۱۵۷-بازی جولاتوتما
- ۱۱۳ ۱۵۸-بازی تولاما
- ۱۱۴ ۱۵۹-بازی درمانچی بابا
- ۱۱۴ ۱۶۰-بازی پیشک قاشدی
- ۱۱۵ ۱۶۱-بازی اوشدی
- ۱۱۵ ۱۶۲-بازی لی لی ارمنی
- ۱۱۵ ۱۶۳-بازی تخم جنگی
- ۱۱۷ ۱۶۴-بازی جویز اناق
- ۱۱۷ ۱۶۵-بازی ترکش
- ۱۱۸ ۱۶۶-بازی اب اومه کده آب
- ۱۱۸ ۱۶۷-بازی آسب بجرخ
- ۱۱۸ ۱۶۸-بازی آسب بشین
- ۱۱۹ ۱۶۹-بازی الک دولک
- ۱۲۰ ۱۷۰-بازی بامبک
- ۱۲۰ ۱۷۱-بازی تله پاتی با سکه
- ۱۲۰ ۱۷۲-بازی تیلا چق چق
- ۱۲۲ ۱۷۳-بازی جرنگ جرنگ
- ۱۲۳ ۱۷۴-بازی سه سنگ سه هسته
- ۱۲۴ ۱۷۵-بازی بنار-کو کو
- ۱۲۴ ۱۷۶-بازی هارو
- ۱۲۵ ۱۷۷-بازی اش تی تی
- ۱۲۶ ۱۷۸-بازی اتوک کلی

۲۰۵ بازی بومی و محلی ایران ♦ ۱۱

- ۱۲۶ ۱۷۹-بازی ارادا ووردو
- ۱۲۷ ۱۸۰-بازی اتهگه داش قویدو
- ۱۲۸ ۱۸۱-بازی بوجاق
- ۱۲۸ ۱۸۲-بازی گوندوم گوندوم
- ۱۲۹ ۱۸۳-بازی ارادا ویردی
- ۱۲۹ ۱۸۴-بازی قه بازی و خطی یازو
- ۱۳۰ ۱۸۵-بازی بادام بازی
- ۱۳۱ ۱۸۶-بازی قطور
- ۱۳۱ ۱۸۷-بازی چیلینگ اعاج
- ۱۳۳ ۱۸۸-بازی جوجو یک منه
- ۱۳۳ ۱۸۹-بازی هبله مارانی
- ۱۳۴ ۱۹۰-بازی اشکم بق بقو
- ۱۳۴ ۱۹۱-بازی هلیکا
- ۱۳۵ ۱۹۲-بازی توپ عربی
- ۱۳۶ ۱۹۳-بازی اندرماي معمولی
- ۱۳۶ ۱۹۴-بازی چشم بسته
- ۱۳۶ ۱۹۵-بازی آینه آینه
- ۱۳۸ ۱۹۶-بازی از سر نو مژر خاتم
- ۱۳۹ ۱۹۷-بازی چمچه گلین
- ۱۴۰ ۱۹۸-بازی آنیرسک (انباسک)
- ۱۴۱ ۱۹۹-بازی گالدو
- ۱۴۲ ۲۰۰-بازی لنگران

۱۴۲ ۲۰۱-بازی چو و پل

۱۴۳ ۲۰۲-بازی چوکیلی

۱۴۴ ۲۰۳-بازی سایه بردک

۱۴۴ ۲۰۴-بازی تیراومه (یارآمد)

۱۴۵ ۲۰۵-بازی سنگ کرنو

۱۴۶ ۲۰۶-بازی سنگ کرنو

مقدمه

ورزش های سنتی و بازی های بومی و محلی روستایی غنی از آداب، رسوم و خرده فرهنگ هایی است که بیانگر فرهنگ اصیل مردمان هر دیار است. اهمیت بازی های بومی و محلی و نقش تاثیرگذار آن در حفظ و بقای خرده فرهنگ های هر منطقه زیاد است و به همین دلیل مسئولان و مدیران فرهنگی باید در سیاست گذاری های کلان و خرد نگاهی ویژه به این مقوله داشته باشند. ورزش های سنتی، بومی و محلی علاوه بر آثار و مزیت های ورزشی از نظر علایق فرهنگی، هنری و گرایشات مردم مناطق مختلف کشور، بهترین عامل ایجاد سرزندگی های مفرح و سالم به شمار می روند. بازی های بومی محلی گنجینه ای تمام شدن از هر فاکتورهای آمادگی جسمانی و فرهنگی ناب ایرانی را در خود نهفته دارند. قانون پذیری، مسدود پذیری، تمرین هم افزایی و کار گروهی، احترام به حقوق دیگران، مدیریت رفتار و ناسب به برتری در قالب این بازی ها گنجانده شده است. بازی های بومی و محلی هر چند به علت شهرنشینی کمرنگ شده اند اما هنوز در برخی مناطق این بازی و سرگرمی ها بین مردم رواج دارد. در بازی های بومی و محلی به علت ریشه های فرهنگی و تمدنی متناسب با جامعه و ترویج زندگی جمعی مورد استقبال عموم مردم قرار دارد. امید است با توجه به بازی های نسل قدیم شاهد رشد و شکوفایی ایران اسلامی باشیم.

مolfan